ZEER GEHEIM

MINISTERRAAD
Nr. 2996

Ex.nr.

Notulen van de vergadering
gehouden op vrijdag 11 mei 1962 in de Trêveszaal, aangevangen 's morgens om tien uur en 's middags voortgezet

---

Aanwezig: De minister-president De Quay en de ministers Van Aartsen, Beerman, Cals, Klompé, Korthals, Luns (punten 1, 2a - e en 3), De Pous, Toxopeus, Visser (punten 1, 2a - f, 3 en 10a - h) en Zijlstra (Afwezig zijn de ministers Marijnen en Veldkamp)

Voorts zijn aanwezig de staatssecretarissen Calmeyer (punt 5), Roolvink (punten 7, 8, 10b, i, g en l), Schmelzer (punten 7, 8, 10i, g en l) en Stijkel (punten 1, 7 en 8)

Secretaris: J. Middelburg

1. Notulen van de vergadering van 19 april 1962

a. Opmerking n.a.v. punt 1, 3°: Notulen over Nieuw-Guinea

Minister Cals stelt voor alle staatssecretarissen het stuk van de notulen inzake Nieuw-Guinea toe te zenden. De raad besluit aldus.

1 b. Opmerking n.a.v. punt 10: De tarieven der Nederlandse Spoorwegen

Staatssecretaris Stijkel merkt op, dat zijn uiteenzettingen in de vergadering van 19 en 27 april j.l. te summier in de notulen zijn opgenomen. De minister-president heeft gezien, dat ook minister De Pous een vrij uitvoerige aanvulling van de notulen van 19 april op dit punt heeft gegeven.

2. Buitenlands beleid

a. Bezoek Japanse oud-premier

Minister Luns deelt mede, dat de oud-premier van Japan Yoshida een bezoek aan ons land zal brengen, waarbij spreker hem zal ontvangen en een diner zal aanbieden.

2 b. Verslag NAVO-raad in Athene

Minister Luns brengt in het kort verslag uit over de vergadering van de NAVO-raad in Athene. In deze vergadering zijn de tegenstellingen tussen de verschillende NAVO-landen maar in beperkte mate tot uiting gekomen. Door de draai van de Amerikaanse regering ten aanzien van Rhodesia is er wrijving met Engeland ontstaan. De Amerikanen dringen hier aan op bonafide

© NA, 2.02.05.02 (Arch. MR) (Nationaal Archief, Den Haag) inv.nr. 675
http://resources.huygens.knaw.nl/europeseintegratie/doc/L00377

-toepassing...-

toepassing van het zelfbeschikkingsrecht. Belangrijker zijn de tegenstellingen van Amerika met Frankrijk en thans ook met de Duitse Bondsrepubliek. Spreker had het juister geacht, als de Amerikaanse regering over de kwestie-Berlijn eerst met de Bondsregering had gesproken. Het State Department had met de Duitse ambassadeur in Washington Grewe geen connecties meer; het stuurde alles naar Bonn. Doordat Adenauer vrij veel weg is uit Bonn, ontbreekt een vaste hand in het buitenlandse beleid. Het lijkt of Von Brentano bezig is aan één "come back" bij Adenauer. De Amerikanen rekenen er te veel op, dat de Duitse Bondsregering bij de onderhavige tegenstellingen steeds de kant van Amerika zal kiezen.

Minister Visser voegt aan het verslag van minister Luns toe, dat de vergadering te Athene voor wat de militair-politieke onderwerpen betreft zeer goed is geweest. Weliswaar is niet veel nieuws uit de bus gekomen, maar de wijze waarop van Amerikaanse zijde de NAVO-bondgenoten ernstig werden genomen (o.a. de bereidheid van Amerika tot consultatie over het gebruik van nucleaire wapens, waar ter wereld ook) geeft spreker groot vertrouwen voor de toekomst. Amerika heeft een grote overmacht wat nucleaire wapens betreft, maar wat de conventionele wapens betreft ligt het Westen nog achter.

2 c. Associatie Afrikaanse landen; financiële hulp door EEG
(Brief van de minister van Buitenlandse Zaken dd. 9 mei 1962, nr. 67291, met bijlage)

Minister De Pous merkt op met verwijzing naar de nota van de coördinatiecommissie, dat de politieke vraag zich voordoet of in de vergadering van de EEG-raad over het lidmaatschap van Engeland, die 's middags wordt gehouden, gesteld kan worden, indien Frankrijk niet bereid blijkt hetzelfde handelspolitieke regiem aan de Engels-Afrikaanse gebieden toe te kennen als aan de Frans-Afrikaanse gebieden, dat het dan voor de Nederlandse delegatie moeilijk is aan verdere voltooiing van de regeling voor de Frans-Afrikaanse gebieden mee te werken. Minister Luns is het met dit punt eens. Minister Klompé dringt erop aan ernaar te streven dit samen met de Belgische delegatie te stellen.

Minister De Pous wijst erop, dat volgende maand een bespreking met de Afrikaanse landen die met de EEG een verbinding hebben zal plaatsvinden. Het is daarom wenselijk, dat tevoren de ministers van financiën van de Zes nog over de financiële steun aan deze landen spreken. Spreker vraagt zich met betrekking tot het financiële punt af of het zin heeft twee EEG-fondsen te vormen, t.w. een fonds voor de zelfstandige overzeese landen, waarvan het beheer bij de Investeringsbank kan zijn en een fonds voor de niet-zelfstandige landen. Het standpunt van Financiën is, dat Nederland $ 35 mln, vermeerderd met een pro rata-aandeel uit de verhoging van het in dit fonds te storten bedrag, uit het ontwikkelingsfonds moet hebben (niet alleen voor Nieuw-Guinea, maar ook voor Suriname en de Antillen).

-Minister Zijlstra...-

ZEER GEHEIM

ministerraad
11 mei 1962

Minister Zijlstra is van oordeel, dat de instelling van twee fondsen voor Nederland niet aantrekkelijk is, omdat de groep van niet-zelfstandige landen vooral Nederlandse gebieden zal omvatten, waardoor de bijdragesleutel aan dit fonds voor Nederland ongunstig zou worden. Daarom zal men naar één fonds moeten streven; of het beheer hiervan naar de Investeringsbank moet gaan waagt spreker te betwijfelen; beheer door het comité van associatie acht hij echter nog slechter. Het beheer kan komen bij de EEG-commissie of bij de Investeringsbank.

Staatssecretaris Bot wijst erop, dat bij de toewijzing van financiële bijdragen aan ontwikkelingswerken op Nieuw-Guinea de EEG-commissie niets te maken heeft met de mogelijkheid van wijziging van het bestuursregiem over dit gebied. Minister Zijlstra merkt op, dat ingeval Nieuw-Guinea onafhankelijk zou worden of onder de VN komt het gebied niet meer onder de EEG-regelingen zal vallen. Spreker stelt voor, dat van Nederlandse kant gesteld zal worden, dat ten behoeve van de Nederlandse gebieden $ 35 mln alsmede een pro rata-bedrag bij verhoging van het in het fonds te storten bedrag moet worden ontvangen ter voorkoming van de kans, dat anders de sleutel voor de Nederlandse bijdrage te ongunstig zal worden vastgesteld. De raad verklaart zich hiermde akkoord.

2 d. Associatie neutrale landen met EEG (Brief van de minister van Buitenlandse Zaken dd. 8 mei 1962, nr. 66.687, met bijlagen)

Minister De Pous wijst op dringende demarches van Zweden, Zwitserland en Oostenrijk inzake associatie van die landen met de EEG. Het is nodig dit vraagstuk te bespreken. Spreker zou deze landen zo nauw mogelijk bij de EEG willen betrekken, maar er zijn stromingen die een niet zo nauwe associatie voorstaan, maar een soort verbeterd handelsakkoord met deze landen willen sluiten, vooral voor wat betreft Zweden en Zwitserland. Spreker zou aandrang willen uitoefenen, dat hierover een ministeriële bespreking zal plaatsvinden.

Minister Luns is het goeddeels met minister De Pous eens. Hij heeft de vorige dag aan de Zweedse minister Lange gezegd, dat hij komende maandag in de EEG-raad zal instemmen met het verzoek van de neutrale landen om in de herfst een mondelinge en schriftelijke uiteenzetting van hun standpunt te geven.

Minister Zijlstra staat iets anders tegenover dit vraagstuk. Hij erkent, dat Oostenrijk door het vredesverdrag in een dwangpositie verkeert, waardoor het bezwaarlijk lid kan worden van de EEG, maar Zwitserland zou spreker alleen als gewoon lid en niet als geassocieerde tot de EEG willen toelaten.

Minister Luns merkt op, dat dit vraagstuk ook speelt voor landen met een minder ver gevorderde economische ontwikkeling, zoals Portugal, Spanje, Israël, Turkije e.d.

Minister De Pous merkt op, dat Frankrijk de EEG al te groot vindt worden, als landen zoals Noorwegen en Ierland als lid worden toegelaten. Over deze problemen zijn twee nota's naar de ministerraad gezonden.

- 2 e. Conferentie..-